

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Henningsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Henningsen: Saa frafalder jeg ogsaa dette Ønske. Men saa maa den højtærede Minister ogsaa indrømme, at jeg er meget elskværdig.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Toldafgifterne m. m.

Forhandlingen genoptoges.

N. P. Jensen: Jeg kommer til at forebygge en Misforstaaelse, som jeg har bemærket kunde snige sig ind med Hensyn til en Udtalelse, jeg kom med i Gaar, idet nemlig et Ord i Øjeblikket har en noget anden Betydning, end jeg egentlig tænkte mig. I Forbindelse med Omtalen af Toldforordningen — Toldrullen hed den egentlig — af 1651 og den dermed udviklede Merkantilisme kom jeg med den Udtalelse, at vi dermed naaede Højden af Toldpolitik i Forbindelse med Forbudspolitik. Nu indrømmer jeg, at Forbudspolitik betyder noget andet i Dag, og jeg har faktisk været ude for, at det er blevet misforstaaet, som om det var Spiritusforbud, jeg talte om. Det var det selvfølgelig ikke, det var Forbud mod Indførsel og til Dels Udførsel af visse Varer, som man den Gang fandt, at Forbudspolitikken var vel anvendt paa. Maa jeg med det samme sige, at det er i Virkeligheden en Slags Forbudspolitik af samme Art som den, der er dukket op i den seneste Tid fra visse Sider her i Salen, hvor man har ønsket Forbud helt eller delvis. Nu ved jeg fuldt vel, at naar man igen har rejst Spørgsmaalet om Forbud, er det ikke tænkt som Forbud i den Forstand, at det skulde være et varigt Forbud, kun et midlertidigt, medens Industrikrisen drev over. Men Tanken om dennes Kortvarighed vil jeg overføre paa hele Spørgsmaalet om Beskyttelsestold i ren Almindelighed og dertil knytte nogle Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, som var inde paa det i sit Foredrag forleden Dag.

Det ærede Medlem fremførte som Begrundelse eller som en Slags Støtte for at komme ind paa en kortvarig Toldpolitik, at en tysk Forfatter fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede, Fr. List, i sin Tid for at regulere noget paa det, som ogsaa han erkendte, uheldige Toldsystem, maa havde, havde fundet paa et System, hvorefter Beskyttelsen maatte være kortvarig. Den skulde være en Slags Opdragelsesmiddel, indtil Industrien fik fastere Fødder at staa paa. Det ærede Medlem gjorde sig, saa vidt jeg forstod, i Øjeblikket til Talsmand for delvis at anvende denne Ide overfor den Industrikrise, vi hærges af for Tiden. Ja, det ser selvfølgelig godt ud i Sammenligning med den mere haardhændede Politik, om jeg saa maa sige, det er at ville have Beskyttelse maaske for Tid og Evighed, at sige: Det er kun en kortvarig Beskyttelse, vi ønsker. Saa vidt jeg erindrer, anførte det ærede Medlem endogsaa et kort Aaremaal, som Fr. List skulde have nævnt. Det kender jeg, men jeg tror ikke paa Systemet, og jeg henleder Opmærksomheden paa det farlige ved at lade sig lokke ind paa nye Systemer med den Motivering, List giver. Jeg skal henvise til, at det eneste Sted, hvor der, saa vidt mig bekendt, i større Udstrækning er gjort Brug af det List'ske System, er United States. Der findes fra 70erne eller maaske fra Begyndelsen af 80erne — jeg har ikke senere kunnet finde, hvornaar det var — en Udtalelse af en amerikansk Forfatter, hvis Navn jeg heller ikke har kunnet finde, men jeg husker det ganske tydeligt og kan give Citatet — det er ikke helt ordret, men tæt op til Ordlyden. Han kritiserer Virkningen af det List'ske System med omtrent følgende Vending: „I Stedet for en uafhængig og kraftig Industri“ — saaledes som List havde forestillet dem, at den vilde blive — „har vi nu faaet en Hob skrigende og hungrige Børn, der stadig raaber paa mere Beskyttelse.“ Saadan omtrent lyder Citatet, og jeg føler mig ret overbevist om, at vedkommende amerikanske Forfatter har Ret i dette Syn, og heri bestyrkes jeg ved at finde en Passus hos en nu afdød dansk Nationaløkonom, tidligere Medlem af dette høje Ting, Professor W. Scharling, der har været inde paa det samme Spørgsmaal. Han skriver i sin „Handels- og Toldpolitik“ Side 388 om Anvendelsen af det Fr. Lists'ke System — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg læse det op, det er ganske kort —: „Det viste sig netop